

Nekaj o dolgoušču

Če je kdo posebno neumen, mu pravimo, da je osel, toda čisto po krivici, zakaj osel ni tako neumen kakor mislijo ljudje. V starem veku so to žival zaradi njene potrpežljivosti in delavnosti zelo čislali in so ji prisojali celo pogum in neustrašenost. Arabski kalif Mervan je dobil za svojo srčnost, ki jo je pokazal v neštetih bojih, celo naslov »osele«, kar je imelo v tistih časih isti pomen kakor dandanašnji »lev«.

Celo učeni osli so živeli nekoč. O pametnemu oslu burkastega Pavliha, ki se je naučil celo čitanja, ste vsi čitali v novembrski številki »Zvončka«. Grški pesnik Amonij je imel baje tako učenega šin za slovstvo navdušenega osla da je celo zaničeval najljubšo oslovsko jed, osat, kadar je modrijan čital svoje stihe. Pomislite, živel je celo osel, ki je s svojim poletom po zraku omogočil zavzetje nekega gradu. To se je zgodilo v toskanskem mestecu Empoli v Italiji, kakor to pripoveduje naslednja zgodbica.

Pametni in hrabri grof empolski je živel v večnih bojih in sporih s hudobnim vitezom iz San Miniata. Grofa, ki je oblegal vitezov grad, ne da bi ga mogel zavzeti, je seveda hudobni vitez še zmerjal in sramotil izza močnega obzidja. Nekega dne je tako zaklical grofu in njegovim ljudem: »San Miniata ne boste zavzeli preje, dokler ne bodo mogli leteti osli iz Empolija!« Ko je grof to slišal, je pogruntal nekaj brihtnega.

Nekaj dni po tem dogodku je zbral svoje podložnike in ostalo ljudstvo na trgu pred empolsko cerkvijo. Izbrali so osla, ga okrasili s pisanimi rutami in trakovi in ga porinili skozi veliko okno cerkvenega stolpa. Uboga žival je pričela žalostno kričati in brcati z nogami. Toda, glej čudo! Pisane rute, ki so bile privezane na njegovo telo, so se razprostrelle kakor padalo in osel je počasi plaval po zraku. Srečni grof je rekel nato: »Neverjetno se je zgodilo, osel iz Empolija je letel. Naprej sedaj, še danes mora pasti San Miniata v naše roke.« Z navdušenjem so napadli grofovi vojaki sovražni grad, presenetili njegovo posadko in ujeli viteza. Zmagoslavno so se vračali zmagovalci v Empolo, na čelu povorke pa so vodili okrašenega osla, ki jih je rešil pred hudobnim vitezom.

D r . F r a n B r a d a č

Ali je to mogoče, gospod?

(Poljska narodna)

Ubog mladenič je prišel v grad in prosil podpore, ker ni mogel najti dela. Gospodar gradu je ravnostel na mizi denar in je imel že lep kup zlatnikov.

»Če mi poveš nekaj, kar se ni moglo nikoli zgoditi, ti dam vse zlatnike, ki leže na mizi,« je rekel gospod mladeniču.

Pametni mladenič je nekaj časa premišljal, potem pa začel pripovedovati: »Prišel sem nekoč k neki ženi v vasi in sem jo prosil, da bi mi dala kaj jesti, zakaj bil sem zelo lačen. Bila je revna najemnica, doma ni imela ničesar razen malo graha z zeljem. Jedel sem zelje, kar mi pade zrno graha pod mizo in začne rasti. Preden sem pojedel zelje, je zrasel grah že do mize. Ali je to mogoče, gospod?«

»Mogoče,« je rekel mirno gospod?«

»Izvrtil sem mu v mizi luknjo, gledam, in grah raste više in više, vse do stropa... je to mogoče, gospod?«